

L a t w e e f c h u A w i s e s .

— * —
Nr. 18. Zettortdeenâ zotâ April 1836.

— Wezza waggares wahrdi.

Kad lauzini felt un putnini dseed un wehders tufsch, tikpat naw nekahds preeks, nekahda lihgsimiba pasaulê. Wifs grohsigs, bes ween Deewa wahrds, tas irr un paleef muhschigi weenads; kas tur mefle preeku un eedrohschinaschanu atrast, tas dabbohn preekus, dabbohn drohschu prabtu. Zâ man, awischu lassitaji! Pawaffaras laiks, putnini preezajahs, wissa dabba fahf aptehrptes ar lihgsimibu — es ne. Kalabb? Altnahf man weena gramata, tur stahw tâ: esnu rakstijis ween un ohtreis, esnu gaidijis ween un ohtreis us sawahm awischu lappinahm, esnu tahs aismaksajis tibrâ naudâ un — 2 nummeri man truhst! Nu ne rakstischu. Neba nu es esnu pastes kungs, jeb pastes puihs, jeb pastes kescha, neba es esnu tahs saudejis. Dhtrs raksta: esnu subtijis rakstus drifkôs eelikt, un manni raksti tikween pehz 4 neddelahm kluê eelikti. Neba nu weenâ puhâ warr diwipadesmitis seezinus eebeht, wissuwairaf ja tas puhâ wissin mass un ja mallas tam wissin nodilluschas. Woi tad es esnu pee tam wainigs? Treschais raksta: fur tad manna pawaffaras lihgsimiba? Zitti pawaffari apdseedajuschi, wiannu dseefinas lassamas un manna nekâ. Woi manna meldina naw labba? Labba gan — bet man schkeet, diwas pawaffaras lihgsimibas dseefinas peeteef. Gaisz mas fo filts. Un ja arri buhtu: man naw plawas, naw tihrumi, naw lauki, naw dahrsz, naw lohpinî, naw putnini, naw nei kakkitis, nei schunnelis, kas eereetohs, naw nei pajumts, kas tâ fakkoht man peekristu, par sawu publinu. Pahf ko nu buhs manniin preezatees? un tam klahf, wehl tufschâ Awischu-kescha! Pahri dseefinas eekschâ un prabts ne buht ne stahw us dseefinahm. Wiffi manni mihli draugi, kam irr tahs leetas, kas

man truhst, mannis aismirsufchi. Esnu itt behdigz. Uisdsiht sawas behdas, likku sirgu apsedloht un aishajju pee weena wezza waggara manna draudsê to apmekleht. Wiasch irr labz, wiasch irr gohda wihrs. Bet nelainigs wihrs. Trihs gaddus jaw fehseh us gultu. Slimmiba to peespeedufi. Pee winna allasch dohdohs, kad man firds noskummufi. Wiasch tik labbi un kohschi proht runnaht no wezzeem laikeem. Tam arri sawâ istabina, mas fo pawaffaras lihgsimiba preekus dohd. Tas irr mans preeks, tâ wiasch allasch fakka, tas Deewa wahrds. — Deewa nammu — ak! to jaw trihs gaddôs ne esnu redsejis. Deewa wahrdu ne esnu dsirdejis fluddinaht, jaw fenn laikôs. Kaut to Deews man ne buhtu nolizzis! Bet ne kurneschu prett Deewu. Man irr wez krahjums — leels krahjums! Man irr tahda galwa, kad weenreis labbus wahrdu dsirdu, tad wahrds no wahrda man galwâ paleef. Woi jums patihf klausees, es jums pa apgabbaleem isteitschu, fo esnu basnizâ dsirdejis. Pee kurra ewangeliuma, kurra fwehdeenâ, no kahda mahzitaja schohs wahrdu esnu dsirdejis, tas mannai wezzai galwai fajauzees un ispruzzis. Un nu wiasch fahke teift. Ko un kâ? To jums gribbu doht sinnamu. Un ja jums lassitaji! patiktu schee wahrdi, tad to gribbu allasch darriht. Za ne — tad ar sawu wezzu waggariti, man buhs ir pahf jums fo isrunnatees. Nu tad, wianna wahrdi skanneja tâ:

Wekahda baggatiba irr tik labba, kâ weffela meefa un nekahda lihgsimiba irr tik labba, kâ firdspreeziba. Labbaka irr ta nahwe, ne kâ ruhkta dsihwofschana jeb nemittejama neweffeliba. — Nemittejama neweffeliba irr sinnaams wissâs dsihwibas kahrtês atrohnama, bet tomehr itt ihpafchi pee teem, kam ne irr wallas, jeb kas ne

wihſcho faru meesu iſpubleht un zaur tam ſtipri-
naht. **Jeb** katrs ſinn, kurrâ weetâ paſcham
ſwahrki ſchauri, bet kâ winnam zitta ſwahrki
deenetu, to wiſch ne ſinn. **Daſcham** zilwe-
kam **Deems** irr nolizzis ar galwu ſtrahdaht, un
tâ faru maiſiti pelniht. **Scho** dſihwibas kabrtu
jo laimigu daudſina, pehz ſchihſ wiſſi dſennahſ.
Un tomehr — daſch labſ farweem wezzafeem
par to ne pateiſſ, ka winnam us weetu ſebbeda-
mam maiſite japeln. **Ko** lihds miſhſti ſpil-
wehni, kad meegſ ne ſchaujahſ azzis? **Ko** lihds
gahrdi ehdeeni, kad tee ne eet pee ſirdſ? **Kad**
lihds tohſ ee-ehdiſ, ſcheit un tur meefas zeſcha-
naſ un ſahpes rohnahſ? **Ko** palihds jauki un
ſmalſki ſwahrki, kad wahja ta meefa, fo tee ap-
fedſ. — **Un** — kâ ne buhſ meefai wahjai pa-
liſt, kad tai weenumehr japaleef weenâ weetâ?
Kad no agra rihta, lihds wehlam wakfaram
ne dabbohn nedſ ſkaidru gaiſu, nedſ priſchu dwa-
ſchu eerihſ? **Jo** zeetaki zilwekam iſtaba jaſarga,
jo nihziga paleef winna meefa. **Un** kur wahr-
goſcha meefa, woi tur gan irr mundrſ un drohſch
un ſamannigſ un weegls prahtſ? **Un** kad prahtſ
ne irr mundrſ, un kad tomehr ar galwu jaſtra-
hda, kâ taſ ne nahktu neleeti grubti? **Woi** taſ
dſilli ne waidetu, kam ar eewainotu rohfu, buhtu
grubtſ rohkaſ darbſ jaſtrahda? **Woi** tahdu jeb-
katrs ne noſchehotu un pahſ winnu ne nopuh-
ſtohſ? **Bet** kaſ tad par to nopuhſchahſ, kam
garra ſpehſſ irr eewainohſtſ? **Kaſ** winna ſirdi
warr redſeht un winna wahrgoſchanaſ un kai-
teſ? **Dit** daſch labſ, kaſ juſſ ſchinnî darba
lailâ irr garram gabjiſ, kaſ juhſ dſirdejiſ lih-
gojohſ un dſeedajohſ pehz pabeigta darba, irr
kluffinam aſſarinu noſlauzijiſ un ſawâ prahtâ
dohmajis: **Kalabb** tad mannim juhſu preeku
dſeeſminas tiſ wiſſai ſirdi apgrubtina? **Kalabb**
tad irr manniſ ſingegſ un luſteſ lihds ne aiſnem?
Kalabb tad manſ prahtſ irr peeſeetſ pee likku-
mu grahmatas, un mannas dohmas irr rullôſ
eeſlehgtas, kâ eſ ne warru lihds ar juſſ aiſ-
mirſt to kaſ irr bijiſ, un ar drohſchu prahtu un
palaufchannu ſagaiddiht to, fo riht-deena pee-
ſchſirſ? — **Kam** meefa zaur rohkaſ darbu irr
nopublehta un peeckuffuſe, taſ wakfarâ aiſſlehds

zeeti azzis, un ſaldaiſ meedſinſch aiſdſenn wiſ-
faſ raiſegſ, ruhpeſ un behdaſ, un ſpehkâ atjau-
nohtſ wiſch pazett faru kabju un iſſteep faru
rohku, un darbſ atkal ſteidſahſ no rohkaſ. **Ne**
tâ pee teem, kam ar galwu jaſtrahda. **Winnu**
ruhpeſ aiſnemmi wiſſzauri to zilweku, un daſch
labſ tohp dſillaſ nakti, kad ſawi kalpi zeeti duſſ,
no ſawahm dohmahm no ſnaudeſchanaſ iſbai-
dihtſ. **Woi** tur ne buhſ behdahm buht, kad
ahrſtſ ſanemmi wiſſu faru ſinnafchannu un ſa-
praſchannu, un wiſch ne warr to ſahli atrahſt,
kaſ buhtu prett nahmi auguſe, un winnam ap-
mirſt ſawi ſlinneeki, weenſ un ohtrſ, un kad
to nu dſenn par puhſchlotaju un neiſmannigu un
neſapraſchu? **Kad** winnu beſwainigu neewa un
ſmahde? **Woi** tur ne buhſ behdahm buht, kad
teefas-wihſ redſ kâ pahrgrohſch likkummuſ, kâ
tam nabbagam pahri darra, kâ to atſtumj, un
kad wiſſaſ winna galwaſ-greeſſſchanaſ ne ee-
ſpehj tam palihdſeht? **Jeb** — kad wiſch ſpreeſch
pehz likkummeem, kurrus wiſch irr apſwehrejis,
un kurrus wiſch tomehr ne irr eezehlis, un kad
winnu wainu nu ſakka, un winnas ſirdi niſnu
dſenn, ja likkumu wahrdi ne irr par patiſſchannu?
Woi tur ne buhſ behdahm buht, kad kohp-
mannim, fo wiſch daudſ gaddôſ ruhpiſi irr
ſagahdijiſ, juhraſ wilni weenâ azzumirſli ap-
rihſ? **Jeb** — kad ſchodeen winna prezze irr
dahrga, un rihtâ ta par ſineeklu naudu pirkama;
kad wiſch ſchodeen dſihwo ſialtâ ſahlê un riht
tam ne irr pirtſ weetina? **Schodeen** augſtâ
gohdâ — riht apſmeetſ un nabbags? **Ko** fa-
zizichu no mahzitaja ammata? **Ja** tu nemtu
faru behrnu, jeb faru jaunaku brahli un tam
dohſtu labbaſ mahzibaſ, un wiſch tewim greeſtu
mugguru, un tawi wahrdi nodrebhetu kâ pee
augſta muhra, kad wiſch iſgahjiſ par durwim
ahra, tewiſ wehl par to brahketu, un ſmahdetu,
neggi tu ſazzitu: ſargeegſ, tad patſ! **Woi** mums
irr brihw tâ ſazzihſt, woi mums ne irr grehſſ tâ
dohmahſ? **Woi** mums ne irr ja-atdarrâ balſſ,
kad taſ Kungſ ſakka: **Mahzi** winnuſ! **Ja** te-
wim ne irr ſirſchu weetâ afminſ, nopuhſteegſ, ja
ne wairak lihds ar mums, ja tewim peeſtruhſt
aſſaraſ. **Kad** tu ſtahwetu un redſetu, kâ tawſ

brahlis, jeb tawa mahsa skreen dsikkâ muklajâ eefschâ, un tu buhtu jaw daschu labbu tur noslibkuschu redsejis, un tu sauktu wiinam wirsü: ne eij! Kad nu winsch ne behda, kad winsch skreen neapdohmigi itt tibschî eefschâ. Kad tu to redsefi weenreis un ohtru reis. Kad tu dsirdest, fâ winsch pehzgallâ kleds un ar nahwi zihnijahs un mohzahs, kad glahbschana welti, neggi tad ir tu nodrebbesi wiifds kaulds, neggi ir tu nobahlfi gihmi, neggi ir tawa dwehsele kluhs schnaugtin faschnaugta? Kad jebkatrs nahktu, ko grubtiba speesch un pahrestiba, un jebkatrs sawas dwehseles sahpes gribbetu list us taweem pletscheem, neggi tu eeslehgtobs kahdâ faktinâ, un fazzitu: Laid mannis meerâ, neba warru wifus glabht! Voi mums irr brihw tâ darriht? Ko juhs fazzitu, no sawa dwehseles ganna, ja winsch ne klausitu ir to wiffusemmaku sawâ draudjê? Kad winsch sawas aischuhgschanâs tikkai luhpas pakustinatu, kad juhs no wiina bals, no wiina wahrdeem, no wiina waiga to ne noprastu: winsch irr libds zeetis ar mannim? Urraju fahrte! ne smahde sawu fahrte, un ne fakkî wif: kam man ar sweedreem maisite japeln. Reds un noprohti kahdas behdas teem, kam tâ fakfoht, weeglas deenas! u. t. j. pr.

W. P.

Teesas fludd in aschanas.

Us pawehleschanu tabs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs 2c. 2c. 2c., tohp no Puhrenes pagasta teefas — kad Talsenes aprika teefa tai 6tâ April f. g. Nr. 459 to tâ pawehlesjusi, pahr wiffu mantu ta Puhrenes faimneeka un muischas waggara Brammanu Andreia konkursi nospreest, — wiffi parradu deweji wirspeemineta Brammanu Andreia usajinati, ar sawahm prassischanahm pee tabs Brammanu Andreiam peederrigas mantas libds 18tu Juhni f. g., kas par to weenigu un beidsamnu terminu eelikt, pee schihs pagasta teefas peefazgitees. Kas libds 18tu Juhni ne buhs sawas prassischanas pee Puhrenes pagasta teefas usdewis, tam buhs kluffu zeest un ar to meerâ dohtees, kas buhs nospreests. Talibds arri tee ne kluhs klausiti, kas kaut gan sawas prassischanas usdewuschî, tomehr noliktâ deenâ pee schihs pagasta teefas ne nonahktu, jo ja tee zitti parradu deweji ar Brammanu Andreiju falih-

dsinatohs, winneem buhs ar to meerâ japaleef, to tee zitti parradu deweji buhs par labbu nehmuhschi.

Puhrenes pagasta teefa, 18tâ April 1836. 2

(Z. S.) ††† Krusche Wollberg, pagasta wezzakais. (Nr. 14.) H. Sakolowsky, pagasta teefas skrihweris.

* * *

Us pawehleschanu tabs Keiseriffas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs 2c. 2c. 2c., tohp no Uisputtes-Padderes pagasta teefas wiffi tee, kam taisnas prassischanas pee tabs mantas ta nomirruscha Padderes pagasta wezzakaja Jndrik Rochschewiz buhtu, usajinati, ar sawahm prassischanahm libds 20tu Juhni 1836 pee schihs pagasta teefas peeteiktees un sagaidiht ko teefa spreedib. Tekscht tohp arri tee, kas schim nelakim ko parradâ buhtu, usajinati, sawus parradus aismakscht. Kas kluffu zeetih, tam buhs pabbulti sawi parradi muischas waldischanai jaatlidhsina.

Uisputtes-Padderes pagasta teefa, tai 8tâ April 1836. 1

(Z. S.) ††† Uidsche Sonnberg, peefehdetais. (Nr. 10.) H. U. Kûlpe, pagasta teefas skrihweris.

* * *

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas pee ta scheit peederriga, no mahjahm islikta, faimneeka Wezzkrohgainu Jngus buhtu, par kurra mantu konkurse spreesta, usajinati, ar sawahm prassischanahm wiffwehlat libds 5tu Mei f. g. pee appakschminnetas pagasta teefas peeteiktees.

Kaulizses pagasta teefa, 8tâ April 1836.

(Z. S.) ††† F. Dhsol, pagasta wezzakais. (Nr. 19.) G. M. Dûkmann, pagasta teefas skrihweris.

* * *

No Dumbangas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas prassischanas pee ta faimneeka Strehlneeku Sprizza, ta nomirruscha faimneeka Lappin Meerin no Wuhgseem, un pee teem noslibkuschem zilwekeem, fâ: pee ta ispirkta rekruschcha Peter Heidmann, ta meschafarga Andrej Heidmann un ta Kalpa Andrej Baumann no Resperu mahjahm, pahr kurru mantahm konkurse spreesta, usajinati, ar sawahm prassischanahm libds 30tu Mei f. g., kas par to weenigu islehgfschanas terminu eezelts, schrit peeteiktees. Tekscht tohp arri tee, kas scheem nomirruschem ko parradâ buhtu, usajinati, sawus parradus aismakscht. Kas kluffu zeetih, tam buhs diwlfahrtigi schai pagasta teefai sawi parradi jaatlidhsina.

Dumbangas pagasta teefa, 28tâ Merz 1836. 1

(Z. S.) Ernst Keenfeld, peefehdetais. (Nr. 79.) Bruno Stavenhagen, pagasta teefas skrihweris.

No Meschamuischas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam taisnas prassichanas pee teem Meschamuischas (Grenzbof) fainneekem Pihlaitu Krischjahna Laudinsky, Pihlaitu Jurra Grünfeld, Zelmu Janna Siebermann un Wullu Ansa Borausky, pahr kuru mantahm inventariuma, truhkuma un zittu parradu deht konkurse spreesia, usaijinati, ar sawahm prassichanahm 6 neddelu starpâ un wiswehlah libds 2tru Mei f. g. pee schihß pagasta teefas peeteiktees, jo wehlah neweens wairß ne taps klausihß.

Meschamuischas pagasta teefa, 21mâ Merz 1836. I
(T. S.) ††† Janne Wolf, pagasta wezzakais.
(Nr. 25.) S. Zanke, pagasta teefas stihweris.

No Ruffches pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas prassichanas pee teem libdschinnigeem fainneekem Wehweru Ernesta, Kallandu Jahna, Silini Mahrtina, Dohbumu Andreija un Deppu Mahrtina buhtu, pahr kuru mantahm konkurse spreesia, usaijinati, libds 20tu Zuhni f. g. pee schihß pagasta teefas peeteiktees, ar to pamahzichanu, ka tee kas ne peeteiktees, wehlah wairß ne tiks klausiti un saudehß sawu teefu.

Ruffches pagasta teefa, 18tâ April 1836. 3
Laukaruggai Furre, pagasta wezzakais.
(Nr. 12.) D. Kälpe, pagasta teefas stihweris.

Wiffi tee, kam taisnas prassichanas pee ta Leelas Czawas muischas fainneeka Stubburu Muzzeneeku Jahna buhtu, pahr kuru mantu konkurse nospreesia, teef usaijinati, 8 neddelu starpâ, prohti libds 15tu Zuhni f. g. pee schahß teefas peeteiktees, zittadi neweens wairß ne taps klausihß.

Leelas Czawas pagasta teefa, 20tâ April 1836. 3
††† Deetlau Peter, peeschdetais.
(Nr. 52.) Friedr. Kade, pagasta teefas stihweris.

Zittas fluddinafchanas.

25tâ Merza nakti no Preekules stoblas namma stakka rauds sirgß, peezus gaddus weß, isfagtß. Weena preeksh-kahja un abbas pakkal-kahjas winnam baltas un masa balta stihpe us deggunu. Kas skaidras finnas pahr scho sirgu Preekules muischas polizejei dohd, dabbohn 5 sudr. rubl. patejibas naudas. I

Wisseem teef zaur scho sinnamu darrihtß, ka taggad no Kreewu semmes 10,000 pudduß (400,000 mahrzinas) prishas lappu-tabakas esmu dabbutis, un ka schi tabaka par lehtu naudu mannâ bobtß leelâ eelâ, ne tablu no tirgus, Ldwensterna nammâ No. 198, irr dabbutama. 2

Filat Konoplin.

Naudas, labbivas un prezzu tirgus us plazzi. Nihgê tanni 27tâ April 1836.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 61 kap. papihru naudas gelbeja	I	—	I pohds kennepu tappe makfahtß ar	—	80
5 — papihru naudas	I	37½	I — linnu labbakas surtes — —	2	20
I jauns dahlderis	I	33	I — — flitakas surtes — —	2	—
I puhß rudsu tappe makfahtß ar	I	40	I — tabaka	I	—
I — kweeschu	I	80	I — dselses	—	70
I — meeschu	I	10	I — sweesta	2	—
I — meeschu = putrainu — —	I	90	I muzzu silku, preeschu muzzâ — —	6	—
I — ausu	—	65	I — — wihkschnu muzzâ — —	6	25
I — kweeschu = miltu — —	2	20	I — farkanas fahls	6	—
I — bihdeletu rudsu = miltu — —	2	—	I — rupjas leddainas fahls — —	5	—
I — rupju rudsu = miltu — —	I	40	I — rupjas baltas fahls — —	4	—
I — firnu	I	60	I — smalkas fahls	4	—
I — linnu = sehklas	2	75	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un		
I — kennepu = sehklas	I	50	warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ		
I — kimmenu	5	—	makfâ.		

B r i h w d r i e k e h t .

No juhrmallas-gubernementu augstas walbischanas pusses: Hofrath von Braunschweig, grahm, pahrhufotais.
No. 217.